

Plug Innan: Vad hände sedan?

Bilaga till rapporten Plug Innan:
Resultat och lärdomar från ett
utvecklingsprojekt.

Gunilla Bergström, april 2021

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Göteborgsregionen 2021
FoU i Väst
Box 5073, 402 22 Göteborg
gr@goteborgsregionen.se
www.goteborgsregionen.se

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning	4
Genomförande	4
Resultat	7
Vad hände sedan?	9
Avslutande reflektioner	11

Sammanfattning

Denna text är en bilaga till rapporten ”Plug Innan – resultat och lärdomar från ett utvecklingsprojekt”, som redogör för den externa utvärderingen av utvecklingsprojektet Plug Innan.¹ Utvärderingen genomfördes av FoU i Väst och i rapporten beskrivs och synliggörs erfarenheter och kunskaper från de 22 lokala utvecklingsprojekt som genomfördes i Plug Innan. Rapporten visar att en betydande del av de rutiner, metoder och arbetssätt som prövades i de lokala projekten hade införlivats i skolornas ordinarie arbete vid projektets slut. I utvärderingsuppdraget ingick även att följa upp beständigheten i dessa resultat på lite längre sikt och därför genomfördes en kort uppföljning via digitala möten med företrädare för de lokala projekten sex månader efter avslutat projekt. Det är resultatet från denna uppföljning som redovisas i bilagan.

Av de 22 lokala projekt som deltog i Plug Innan är enbart tio representerade i uppföljningen. Det huvudsakliga skälet till att så pass många inte finns med är att de personer som var drivande i de lokala projekten hade avslutat sina tjänster i vid tidpunkten för uppföljningen. Det innebär att det saknades personer med tillräcklig kännedom om det arbete som hade bedrivits inom ramen för projektet för att kunna besvara de frågor som skulle ställas.

De tio lokala projekt som är med i uppföljningen förmedlar en bild av att merparten av de rutiner, arbetssätt och metoder som hade utvecklats i Plug Innan finns kvar även vid tidpunkten för uppföljningen. Intrycket är också att det pågår en löpande utveckling och förbättring av de initiativ som sjuöattes i samband med projektet. Plug Innan tycks därmed ha bidragit till att tidiga insatser för att främja fullföljda studier har blivit en mer självklar utgångspunkt i skolornas löpande kvalitetsarbete.

Resultatet på lite längre sikt tycks alltså gott, men det ska betonas att uppföljningen enbart omfattar tio lokala projekt. De lokala projekt som inte är med i uppföljningen är verksamheter där de som var drivande i utvecklingsarbetet har lämnat organisationen. Det kan vara ett tecken på att dessa verksamheter omfattas av hög personalomsättning och allmänt sämre förutsättningar för utvecklingsarbetets hållbarhet över tid. Det kan alltså vara så att lokala projekt med mindre gynnsamma förutsättningar för långsiktigt hållbara resultat är underrepresenterade i uppföljningen. Bedömningen av Plug Innans resultat på lite längre sikt måste göras mot den bakgrunden. Det ska också noteras att det inte går att dra några slutsatser kring Plug Innans effekter när det gäller elevernas närvaro och måluppfyllelse på grund av ett stort bortfall i inrapporteringen av dessa uppgifter.

¹ <https://goteborgsregionen.se/pluginnan>.

Inledning

Som ett led i att ta vara på och sprida den kunskap och de lärdomar som Plug Innan genererade gavs FoU i Väst² uppdraget att genomföra en extern utvärdering av projektet. En central del i uppdraget var att beskriva innehållet i de medverkande skolornas lokala utvecklingsarbete, samt att belysa de lokala projektmedarbetarnas erfarenheter och deras bedömningar av vilka resultat som uppnåts. I uppdraget ingick även att följa upp resultaten på lite längre sikt. ”Längre sikt” i detta sammanhang innebär sex månader efter att projektets genomförandefas avslutats. Plug Innans formella löptid var maj 2017 till och med mars 2021, men genomförandefasen avslutades 31 augusti 2020. Uppföljningen genomfördes under februari och mars 2021.

Totalt medverkade 22 lokala projekt i Plug Innan, men de startade upp sina aktiviteter vid tre olika tillfällen och deras respektive genomförandefaser avslutades också vid tre olika tillfällen. De första lokala projekten startade i augusti 2017 och avslutades i augusti 2019. Sedan följde ytterligare två uppstartstillfällen där det sista var i augusti 2018 med avslut i augusti 2020. Alla lokala projekt som ingår i uppföljningen har följts upp under samma period, vilket innebär att ”längre sikt” är olika långt beroende på när det lokala projektets genomförandefas avslutades. För lokala projekt som avslutades i augusti 2019 är det 18 månader mellan avslutat projekt och uppföljningen, medan det är sex månader för de lokala projekt som avslutades i augusti 2020.

Genomförande

De lokala projekt som medverkade i Plug Innan informerades löpande om utvärderingen och den kommande uppföljningen. FoU i Väst deltog vid de flesta konferenser och träffar som den centrala projektledningen på Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) anordnade, dels i syfte att inhämta kunskapsunderlag för utvärderingen, dels för att skapa kontakt med lokala projektledare för att informera om och väcka intresse för att medverka i uppföljningen.

Inför uppföljningen kontaktades verksamheterna per mejl med en förfrågan om intresse för att medverka. Mejllet riktades i första hand till personer som varit lokala projektledare och till lokala chefer. Om ingen av dessa fanns kvar i verksamheten kontaktades andra personer som varit aktiva i den lokala projektgruppen. I några fall visade det sig då att denna personal hade bytts ut och det inte fanns några personer som kunde besvara de frågor som skulle ställas. I några fall besvarades inte mejlet trots påminnelser. I ytterligare något fall hänvisades till tidsbrist. Resultatet blev slutligen att tio av de 22 verksamheterna medverkade i uppföljningen. Dessa listas i tabell 1 nedan.

² FoU i Väst är en enhet inom GR, Avdelning arbetsmarknad och social välfärd. Inom enheten arbetar forskare/forskningsassistenter och analytiker. [Se webbplats FoU i Väst](#). Nedladdad 2020-12-05.

Tabell 1. Lokala projekt som ingår i uppföljningen

Lokala projekt	Kommun	Organisationsnivå	Årskurser	Antal deltagare i projektet
Bollebygds kommun	Bollebygd	Kommun	-	95
Frändeskolan och Dalboskolan	Vänersborg	Skola	F-6 7-9	44
Hagaskolan	Dals Ed	Skola	4-9	30
Hallenskolan	Mölnadal	Skola	F-9	85
Jätttestensskolan	Göteborg	Skola	F-9	62
Källan	Uddevalla	Kommungemensam undervisningsenhet	4-9	37
Styrsöskolan	Göteborg	Skola	F-9	33
Tanumskolan	Tanum	Skola	7-9	30
Valleskolan och Varnhemsskolan	Skara	Skola	F-6	49
Åmåls kommun	Åmål	Kommun	-	57

Inför uppföljningssamtalet mejlades information om vilka förberedelser som krävdes, vilka frågor som skulle ställas och att mottagaren av informationsmejllet fick bjuda in de personer som hen uppfattade behövde vara med i samtalet. Samtalen genomfördes sedan digitalt och varade mellan 30 och 60 minuter. Till stöd för samtalet användes en mall baserad på respektive verksamhets egen redovisning av sitt Plug-Innan-projekt, det vill säga den slutrapport som alla lokala projekt skickade in till centrala projektledningen på GR. I samtalet ställdes frågor om huruvida de arbetssätt och metoder som pekas ut i rapporterna fortfarande var en del av verksamheten, om de fungerade som avsett, vilka eventuella revideringar som genomförts, samt vilka aktiviteter som eventuellt fasats ut och av vilka skäl.

Ambitionen var också att ställa frågor om utvecklingen av de gemensamma resultatindikatorerna **närvaro** och **måluppfyllelse**. Uppgifter om närvaro och måluppfyllelse samlades in terminsvis av den centrala projektledningen på GR med syfte att i sin egen slutrapport redovisa utvecklingen över tid. I utvärderingsrapporten från FoU i Väst finns inte den här statistiken med eftersom GR:s sammanställning inte var klar då rapporten skulle slutföras. Tanken var att istället inkludera statistiken i uppföljning och att i uppföljningssamtalen också ställa frågor om utvecklingen när det gäller närvaro och resultat en tid efter avslutat projekt. Det visade sig emellertid att bortfallet i de inrapporterade uppgifterna var så stort att sammanställningen inte går att använda för detta syfte. GR samlade in uppgifter vid fyra tillfällen: vid projektstart (ingångsvärde), efter en termin, efter två terminer, samt vid projektets slut. Bortfallet varierar mellan olika avstämningstillfällen, men är sammantaget mycket omfattande.

Nedan visas några av de sammanställningar som den centrala projektledningen på GR tagit fram baserat på de inrapporterade uppgifterna. Syftet med att visa tabellerna är inte att redogöra för resultat, utan snarare att visa på hur omfattande bortfallet är. I första tabellen (tabell 2) visas utvecklingen gällande måluppfyllelse för

årskurs 4–5. Måttet är **genomsnittligt antal ämnen där eleven når kunskapskraven**. Tabellen ska läsas som att det för ingångsvärdet saknas information för 106 elever, vilket motsvarar 29 procent vid detta avstämningsstillfälle. Vid projektslut är bortfallet 73 procent.

Tabell 2. Genomsnittligt antal ämnen där eleven når kunskapskraven, åk 4–5

		Ingångsvärde	Värde termin 1	Värde termin 2	Värde projektslut
Åk 4–5	Genomsnitt antal ämnen där eleven når kunskapskraven	8,45	8,43	9,50	8,07
	Antal bortfall (andel inom parentes)	106 (29 %)	141 (39 %)	211 (58 %)	265 (73 %)

Måluppfyllelse för årskurserna 6–9 mäts i **genomsnittligt antal godkända betyg** och även här är bortfallet stort vid tre av fyra avstämningsstillfällen. Tabell 3 nedan visar att bortfallet är 47 elever för ingångsvärdet, vilket motsvarar 6 procent vid detta avstämningsstillfälle. Det är ett relativt litet bortfall, men för övriga avstämningsstillfällen saknas information för mellan 20 och 26 procent av eleverna.

Tabell 3. Genomsnittligt antal godkända betyg, åk 6–9

		Ingångsvärde	Värde termin 1	Värde termin 2	Värde projektslut
Åk 6–9	Genomsnitt antal Godkända betyg	10,02	10,78	10,47	10,70
	Antal bortfall (andel inom parentes)	47 (6 %)	198 (24 %)	165 (20 %)	208 (26 %)

Även den frånvarostatistik som verksamheterna rapporterade in är ofullständig. I tabell 4 visas uppgifter för alla årskurser tillsammans. Bortfallet varierar mellan 29 och 52 procent och är som högst vid sista avstämningsstillfallet (värde vid projektslut).

Tabell 4. Genomsnittlig andel frånvaro, åk 4–9

		Ingångsvärde	Värde termin 1	Värde termin 2	Värde projektslut
Åk 4–9	Genomsnittlig frånvaro (giltig och ogiltig) i procent vid senaste måttillfället	19,5 %	23,0 %	19,1 %	20,9 %
	Antal bortfall (andel inom parentes)	345 (29 %)	471 (40 %)	513 (43 %)	609 (52 %)

Sammanfattningsvis är bortfallet betydande när det gäller uppgifter om såväl närvaro som måluppfyllelsen. Det kan också noteras att bortfallet ökar under projektets gång. Enligt den centrala projektledningen på GR är en av orsakerna att flera av de medverkande skolorna hade problem med sina administrativa system,

vilket bland annat medförde brister i närvaroregistrering. Därmed fanns inte något gediget underlag där de lokala projektledarna kunde hämta ut uppgifter för inrapportering till Plug Innan. En del lokala projektledare uppfattade också att det var svårt att förstå och använda GR:s mall för inrapportering av uppgifterna. Konsekvensen för uppföljningens del är att de insamlade uppgifterna varken utgör en rimlig grund för bedömning av projektets resultat eller ett underlag för bedömning av utvecklingen på sikt när det gäller närvaro och måluppfyllelse. I uppföljningen ligger därför fokus på de organisatoriska resultat som uppnåddes inom ramen för Plug Innan, det vill säga rutiner, arbetssätt och metoder.

Resultat

Som visas i tabell 1 ovan är de tio lokala projekt som ingår i uppföljningen Bollebygds kommun, Frändeskolan och Dalboskolan i Vänersborg, Hagaskolan i Dals Ed, Hallenskolan i Mölndal, Jätttestensskolan i Göteborg, Källan i Uddevalla, Styröskolan i Göteborg, Tanumskolan i Tanum, Valleskolan och Varnhemsskolan i Varnhem, samt Åmåls kommun. Uppföljningshorisonten varierar eftersom dessa verksamheter anslöt till Plug Innan vid olika tidpunkter och därmed också avslutade vid olika tidpunkter. Hallenskolan och Jätttestensskolan avslutade sina projekt i augusti 2019, Åmåls kommun avslutade vid årsskiftet 2019/2020 och övriga sju verksamheter avslutade i augusti 2020.

När det gäller innehållet i det lokala utvecklingsarbetet ramades Plug Innan in av ett antal övergripande inriktningar eller teman, men därutöver gavs utrymme för ett ganska stort mått av lokal anpassning. Det innebär att en mängd olika aktiviteter genomfördes och att många olika rutiner, arbetssätt och metoder prövades och införlivades i ordinarie verksamhet. Det är alla dessa rutiner, arbetssätt och metoder som utgör de lokala projektens resultat på organisatorisk nivå. En kortfattad summering av resultaten presenteras i tabell 5 nedan. Syftet är inte att ge en heltäckande bild av vad de lokala projektens utvecklingsarbete resulterade i – det handlar mer om att ge en översiktlig bild av det huvudsakliga innehållet.

Tabell 5. Sammanfattning av huvudsakliga resultat vid projektets slut

Lokala projekt	
Bollebygds kommun	Rutiner för rapportering av närvaro, bland annat kopplat till verktyget Schoolsoft. Förtydligad arbetsgång vid stödåtgärder. Utvecklat struktur för särskild undervisningsgrupp. Gruppstärkande aktiviteter. Kontinuerliga EHM-möten.
Frändeskolan och Dalboskolan	Rutiner för intern samverkan på skolorna. Utveckling av Fritidsverksamheten. Struktur för elevhälsoarbetet, ökad samverkan mellan elevhälsan och pedagoger. Översyn av planer och rutiner för närvaroarbetet. Studie- och handlingsplaner för elever som inte når målen (Åk 7–9). Förändrad skolkultur kännetecknad av ”alla elever är allas ansvar”.
Hagaskolan	Ämnesplaner som stöd i lärarnas läsårsplanering. Drop-in-tider där lärare och elevassistenter varje vecka kan lyfta angelägna ärenden direkt med elevhälsan. Liten undervisningsgrupp. Årshjul för elevhälsan med tätare uppföljning av elevernas närvaro, resultat och mående.

Hallenskolan	Fördjupat mentorskap. Ökad systematik i tidig upptäckt av beteendemönster som kan leda till frånvaro. Särskild undervisningsgrupp för elever som inte lyckas i klassrummet (mellanstadiet). Handlingsplan för ströfrånvaro. Förändrat arbetssätt för elevhälsan.
Jätttestensskolan	Struktur för hur skolpersonalen upptäcker och åtgärdar riskfaktorer för skolavbrott (Nulägesanalys/NLA). "En till en"-undervisning i mindre sammanhang, stöd i klassrummet under lektionstid och vid provtillfällen, samt samtalsstöd i olika former. Schemalagd mentorstid. Motivations- och relationsstärkande aktiviteter.
Källan	Infört eller vidareutvecklat metoder som; framgångsbrev, bra-samtal med vårdnadshavare, sakna-sms/samtal, daglig dokumentation av olösta problem och framgångsfaktorer, lärandemiljö med fokus på kompensatoriska hjälpmedel, fysisk lärmiljö och bemötande, analys av måluppfyllelse och närvaro, kartläggning av elevers och vårdnadshavares behov och önskemål.
Styrsöskolan	Utvecklat ett EWS. Infört liten undervisningsgrupp. Drop-in (korta lektionspass en-till-en). Lektionsstruktur där alla lektioner har samma start- och slutstruktur. Klasskonferenser två gånger per åt för uppföljning av alla elever. Tidiga samtal med SYV för ökad motivation. Hemringning/sms till elever som inte kommit till första lektion.
Tanumskolan	Systematik i överlämnande mellan åk 6 och 7 genom: inhämtning av information så att stöd är förberett vid skolstart. Information och tidiga möten med vårdnadshavare och elever för att stärka samarbete hem och skola. Tidig klassindelning, åk 6 besöker högstadiet, tidigt föräldramöte Lära-känna-dagar för åk 7 i början av höstterminen. Tidigt lära-känna-samtal med mentor. Samverkansmöte mellan avlämnande och mottagande skola.
Valleskolan och Varnhemsskolan	Struktur för att identifiera riskindikatorer (EWS) med fokus på mjuka värden. Rastaktiviteter som en del i elevens val (åk 4-6). Reviderade rutiner för övergång mellan åk 6 och 7 som förbättrat samarbetet mellan överlämnande och mottagande skolor. Påbörjat årshjul för elevhälsan för hälsofrämjande arbete.
Åmåls kommun	Implementering av KASAM som förhållningssätt. Arbete med anti-stressverktyg. Arbete med bildstöd och TAKK för ökad tydlighet på lektioner och i undervisning. Implementerat kommunövergripande närvaroplan som följs upp kontinuerligt.

I uppföljningssamtalen uppger intervjupersonerna att merparten av de rutiner, arbetssätt och metoder som redovisades i slutrapporterna fortfarande är en del av ordinarie verksamhet. Av samtalen framgår också att utvecklingsarbetet med fokus på tidiga insatser för att främja fullföljda studier har fortsatt efter projektets slut, vilket medfört en hel del revideringar i syfte att ytterligare förbättra aktiviteterna, eller utfasningar av sådant som visat efter hand visat sig fungera mindre väl.

I texten som följer ges ett axplock av alla exempel på revideringar eller utfasningar som beskrivs i uppföljningssamtalen. Det är viktigt att betona att det inte är en uttömmande redogörelse för samtliga verksamheters nuläge eller fortsatta förbättringsarbeten. Det är som sagt ett axplock och fokus ligger på mer konkreta förändringar i förhållande till de resultat som beskrivs i de lokala projektens slutrapporter. En stor del av de resultat som presenteras i slutrapporterna nämns inte i denna redogörelse. Det ska inte tolkas som att dessa resultat inte längre är aktuella. Det handlar snarare om att vissa rutiner, arbetssätt och metoder tycks väl etablerade och numera är en given del verksamheten. Det gäller exempelvis Åmåls arbete med KASAM som förhållningssätt, Valleskolans och Varnhemsskolans EWS-rutin med

fokus på mjuka värden, Tanumskolans systematiska arbete med övergångar och Hallenskolans arbete med fördjupat mentorskap.

Vad hände sedan?

Utöver konstaterandet att en betydande del av Plug-Innan-aktiviteterna löper på enligt plan ges en rad exempel på revideringar av rutiner, arbetssätt och metoder i flera av uppföljningssamtalen. Det gäller bland annat Bollebygd där den införda närvarorutinen efter hand visade sig mindre välfungerande på högstadiet, och vid tidpunkten för uppföljningssamtalet pågick därför en omarbetning.

I samtalet med Källan ges flera exempel på revideringar som utvecklat Plug innan-aktiviteterna ytterligare. Det handlar bland annat om att kartläggningmaterialet har förfinats och att guider för tillämpningen av framgångsbreven har förtydligats. En mer regelrätt förändring jämfört med slutrapporten gäller hur verksamheten arbetar med insatser till enskilda elever. Här fanns vid projektets slut en tanke om att göra en lista med insatser som pedagogerna kan hämta ifrån vid behov. Det visade sig fungera mindre väl eftersom insatserna behöver vara helt skraddarsyddade för den specifika eleven. Vid tidpunkten för uppföljningssamtalet hade Källan landat i att alla enskilda insatser istället skulle tas fram i dialog med elevhälsan.

Ytterligare ett exempel på reviderad rutin är att Styrskolan infört ”öppet hus” för elevhälsan två timmar varje vecka för att lärare ska kunna boka in sig och ta upp aktuella frågor. Ambitionen var att det på sikt skulle ersätta klasskonferenserna med förhoppningen att ”öppet-hus-modellen” skulle bidra ytterligare till stärkt kommunikation och samarbete mellan lärare och elevhälsan. Här kan man säga att klasskonferensen skulle fasas ut till förmån för ”öppet-hus-modellen”. Lektionsstrukturen är ett exempel på aktivitet som redan hade fasats ut när uppföljningssamtalet genomfördes, men främst som ett led i att Styrskolan hade fått en ny rektor som ville lägga fokus på undervisningens kvalitet istället.

Även Hagaskolan valde att fasa ut den lektionsstruktur som togs fram inom ramen för Plug Innan, men mer uttalat utifrån bedömningen att den inte fungerade som det var tänkt. Rutinen innebar bland annat att eleverna skulle samlas utanför salen innan lektionsstart och sedan skulle läraren släppa in och stänga dörren i syfte att skapa lugn och undvika ”drop in” i klassrummet. De som kom för sent fick vänta utanför tills nästa inläpp. Det visade sig emellertid vara svårt att införa rutinen på ett bra sätt och därmed uteblev även de önskade effekterna.

Exempel på revideringar eller utfasningar utifrån löpande analys av utvecklingsbehov och förbättringspotential finns i alla verksamheter som ingår i uppföljningen. Men det finns också exempel på **framgångsrika** aktiviteter som har satts på paus, främst på grund av personalbrist i någon form. Personalbristen bottnar i olika orsaker. I vissa fall handlar det om svårigheter att rekrytera och behålla vissa funktioner, framför allt inom elevhälsan. I andra fall handlar det om att vissa aktiviteter varit personbundna och inte har kunnat upprätthållas när den drivande personen avslutat sin tjänst, även om tjänsten tillsatts med annan person med samma formella kompetens. Ett sådant exempel är ”annorlunda skoldagar” på Dalboskolan. I slutrapporten beskrivs det som en framgångsrik och uppskattad insats

där elever får extra studietid, stöd och möjlighet att få sina kunskaper bedömda. Uppföljningen visar emellertid att insatsen är vilande eftersom den förstelärare som var drivande i arbetet har avslutat sin tjänst på skolan.

Även på Jättestensskolan hade vissa inslag i Nulägesanalysen/NLA förändrats som en följd av begränsade personalresurser. I uppföljningssamtalet beskrivs att det blev en viss förändring i rutinen när den extraresurs som Plug Innan medförde i form av en projektledare försvann. Under Plug Innan kunde projektledaren exempelvis få i uppdrag att genomföra specifika åtgärder som föreslogs i samband med NLA. När projektet avslutades försvann den resursen och med det viss snabbhet och flexibilitet i systemet. Delvis som en konsekvens av detta hade exempelvis insatsen extra stöd i form av en-till-en-undervisningen i klassrummet arbetats om och stödet gavs nu i en särskild verksamhet utanför klassrummet.

På det stora hela ger uppföljningssamtalen en positiv bild av det som åstadkommits genom Plug Innan och hur arbetet fortgått efter avslutat projekt. Men det pekas också på en del områden där det varit svårare att nå goda resultat, och det kan vara intressant att göra ett par nedslag i dessa svårigheter. Förbättrad samverkan med socialtjänsten är ett exempel. Flera av verksamheterna hade ambitionen att åstadkomma en förbättrad samverkan inom ramen för sitt lokala utvecklingsprojekt, men konstaterade redan i slutrapporterna att man inte hade nått fram i den frågan. Det gäller bland annat Bollebygd, Källan, Valleskolan och Varnhemsskolan. Uppföljningssamtalen visar att situationen är oförändrad en tid efter avslutat projekt, även om det för Källans del verkade finnas hopp om en positiv utveckling via ett nystartat kommunövergripande utvecklingsprojekt. Intervjupersonerna på Valleskolan och Varnhemsskolan beskriver situationen som varken sämre eller bättre jämfört med före och under Plug Innan. Av slutrapporten från Bollebygd framgår att de tog fram en modell för så kallade orosmöten. Mötena fungerade väl under en period, men i samband med personalbyte inom socialtjänsten försämrades samarbetet. Vid tidpunkten för uppföljningssamtalet hade rutinen med orosmöten fallit helt.

Att uppnå följsamhet när det gäller framtagna närvarorutiner är ett annat förbättringsområde som pekas ut i bland annat Bollebygds, Dalboskolans och Frändeskolans slutrapporter. I uppföljningssamtalen visar det sig att det fortsatt är ett förbättringsområde. I samtalet med Bollebygd beskrivs att engagemanget för rutinen ser olika ut på olika skolor och att det fortfarande saknas samsyn kring syftet med rutinen och vikten av att tillämpa den. I samtalet med Dalboskolan och Frändeskolan beskrivs rutinföljsamheten som en utmaning som kräver ständig uppmärksamhet och såväl ”morot som piska”.

Avslutande reflektioner

Det sammanvägda intrycket från uppföljningssamtalen är att Plug Innan har inneburit att många väl fungerande rutiner, arbetssätt och metoder har utvecklats och också långsiktigt införlivats i ordinarie verksamhet. Intrycket är också att Plug Innan bidragit till att tidiga insatser för att främja fullföljda studier har blivit en mer självklar utgångspunkt i skolornas löpande kvalitetsarbete. Det går emellertid inte att dra några slutsatser om Plug Innans resultat på lite längre sikt, eftersom så pass få lokala projekt medverkar i uppföljningen och att de lokala projekt som inte är representerade eventuellt har sämre förutsättningar för att ett långsiktigt hållbart utvecklingsarbete. Det är ett förbehåll som inte bara gäller för resultat på organisationsnivå. På grund av ett stort bortfall när det gäller inrapporterade uppgifter om elevernas närvaro och måluppfyllelse går det inte heller att dra några slutsatser kring Plug Innan effekter i dessa avseenden.

Avslutningsvis bör något också sägas om hur covid-19 påverkat de medverkande verksamheternas utvecklingsarbete. I uppföljningssamtalen fanns ingen uttalad ambition att specifik undersöka covid-19-relaterade strategier eller effekter, men frågan var oundviklig och också central för att förstå utvecklingen när det gäller en del av Plug Innan-aktiviteterna. Flera av de framgångsrika relations- och motivationsstärkande aktiviteter som utvecklades under projektperioden hade exempelvis fått pausas. Det handlar exempelvis om Styrskolans hembesök, Jätttestensskolans utflykter, samt Tanumskolans föräldramöten med vårdnadshavare i blivande årskurs 7 och besök på högstadiet för årskurs 6. Även vissa samarbetsformer bland personal beskrevs som "vilande" på grund av krav på social distans, exempelvis de regelbundna elevhälsomötena som sjösattes i Bollebygd. Här beskrivs också följd effekter som att mycket av de gruppstärkande aktiviteterna faller när elevhälsans arbetsformer inte fungerar som vanligt.

Ett intressant och positivt exempel på hanteringen av pandemin får avsluta denna text. Det handlar om Åmål. I uppföljningssamtalet beskrivs att förvaltningsledningen tog initiativ till förberedelser i ett tidigt skede. Ett inledande möte hölls redan i samband med att de första signalerna om pandemin kom i början av mars 2020. Det blev startskottet för en långsiktig strategi som bland annat omfattade en kartläggning av vilka elever som kan ha fjärrundervisning och vilka som behöver vara i skolan, att personal rustades för att kunna hantera fjärrundervisning på ett bra sätt när det blev aktuellt, att visir köptes in, uteaktiviteter organiserades, och så vidare. Tidiga insatser och insatser som håller över lång tid var centrala ledord i arbetet. Intervjupersonerna i Åmål beskriver att såväl elever som personal givetvis är påverkade av pandemin. Det har varit mycket nytt att förhålla sig till och omställningen har tagit på krafterna för alla, men intervjupersonernas upplevelse är att man har landat i en (ny) vardag och kan börja lägga större fokus på frågor som "hur ska vi kunna använda KASAM för att följa elevernas mående?".